

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Małecki

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2023 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

z powództwa Województwa (...)

przeciwko Fundacji (...) w P.

o wydanie

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 8 lipca 2022 r.

sygn. akt VII C 1889/19

1. **oddala apelację;**

2. **nie obciąża pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego;**

3. **przyznaje r.pr. A. J. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu kwotę 900 zł brutto tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 lipca 2022 r. Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu nakazał pozwanej Fundacji (...) w P., aby opuściła, opróżniła i wydała powodowi Województwu (...) pomieszczenia biurowe na VII piętrze (od nr 701 do 707), o łącznej powierzchni 108,07 m², w budynku przy ulicy (...) w P., nie obciążył pozwanej kosztami postępowania i zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. na rzecz r.pr. A. J. kwotę 2952 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się pozwana, która wywiodła apelację, zaskarżając wyrok w punkcie 1.

Pozwana zarzuciła Sądowi Rejonowemu:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 5 k.c., a to poprzez uznanie, że powód korzysta ze swojego prawa zgodnie z jego przeznaczeniem i zasadami współżycia społecznego, podczas, gdy działanie powoda i sposób korzystania z jego praw zasady te, a w szczególności zasadę lojalności pomiędzy stronami stosunków społecznych i prawnych,

a także zasadę działania w zgodzie z dobrymi obyczajami, obowiązującą zresztą również na płaszczyźnie postępowania cywilnego łamie;

- sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału w efekcie przekroczenia zasad swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenia z materiału dowodowego wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, co doprowadziło do błędnego uznania, że powód mógł warunkować zawarcie kolejnej umowy użyczenia pomieszczeń spełnieniem jakichś warunków przez Fundację, innych aniżeli złożenie wniosku o kontynuację, a także do przyjęcia, że powód działał w zgodzie z zasadami współżycia społecznego w warunkach uczciwego i lojalnego negocjowania z pozwaną warunków kolejnej umowy użyczenia pomieszczeń. Fakty, które w ocenie Fundacji, zostały ustalone przez sąd pierwszej instancji niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, pozwana Fundacja wskazuje w dalszym wywodzie niniejszej apelacji.

W związku z powyższym pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie, w przypadku uznania, że zachodzą okoliczności, to uzasadniające o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania przed Sądem II instancji oraz przyznanie pełnomocnikowi pozwanej Fundacji, wyznaczonemu z urzędu, zwrotu kosztów pomocy prawnej, które to koszty me zostały uiszczone chociażby w części.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania przed sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, co pozwala Sądowi Okręgowemu uznać go za własny. Sąd Okręgowy aprobejuje również całości rozważania Sądu I instancji poczynione na kanwie ustaleń – są one wyczerpujące i nie wymagają uzupełnienia, ani też korekty. Poniższe uwagi Sąd Okręgowy czyni więc jedynie z obowiązku odniesienia się do zarzutów apelacji.

Z treści § 10 umowy użyczenia wynika, że po upływie terminu obowiązywania umowy umowa wygasła. Natomiast postanowienie § 15 umowy przewidywało możliwość zawarcia kolejnej umowy, a wstępnym, ale nie wyłącznym, warunkiem zawarcia kolejnej umowy było złożenie przez pozwaną stosownego wniosku. Literalna wykładnia postanowienia § 15 przedmiotowej umowy użyczenia nie pozostawia wątpliwości, że wolą stron było umożliwienie stronom zawarcia kolejnej umowy użyczenia po upływie terminu jej obowiązywania. Warunkiem otwarcia się tej możliwości było złożenie przez pozwaną stosownego wniosku. Złożenie przez pozwaną wniosku otwierało dopiero możliwość zawarcia umowy użyczenia, natomiast jej zawarcie nie następowało automatycznie, ani też nie obligowało powoda do jej zawarcia. Nie sposób wyprowadzić z treści umowy wniosków, jakie pozwana prezentuje w apelacji.

Nie ma przy tym znaczenia, dlaczego powód woli zawarcia kolejnej umowy użyczenia nie przejawiał – czy miał ku temu obiektywne podstawy. Należy przypomnieć, że pierwotna umowa użyczenia wygasła na skutek upływu czasu i powód jako właściciel rzeczy dysponował nieograniczoną swobodą w zakresie podjęcia lub niepodjęcia decyzji o zawarciu kolejnej umowy. Niezależnie od tego, w przypadku stosunków użyczenia interes użyczającego jest niezwykle silnie chroniony nawet w czasie obowiązywania umowy zawartej na czas określony – użyczający może żądać zwrotu rzeczy (zakończyć stosunek użyczenia) nie tylko w razie nagannych zachowań biorącego w użyczenia, ale także jeżeli rzecz stanie się potrzebna użyczającemu z powodów nieprzewidzianych w chwili zawarcia umowy (art. 716 kc.).

Sąd Okręgowy nie dostrzegł w zgromadzonym materiale dowodowym dowodów na okoliczność prowadzenia przez powoda z pozwaną negocjacji co do zawarcia umowy nacechowanych złą wolą, naruszających dobre obyczaje, czy zasadę lojalności wobec kontrahenta. W szczególności z treści pisma powoda z dnia 15 stycznia 2019 r. nie wynika, by powód zobowiązał się zawrzeć kolejną umowę, a jedynie, że wniosek pozwanej stanowi podstawę do wszczęcia procedury zawarcia umowy. Również z pisma z dnia 3 września 2015 r. nie wynika, by wolą powoda było wytworzenie

po stronie pozwanej przekonania, że umowa będzie przedłużana automatycznie – niezależnie od tego, że zostało ono sporządzone na 2 lata przed zawarciem przedmiotowej umowy.

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 385 kpc. oddalić apelację.

W oparciu o przepis art. 102 kpc. Sąd Okręgowy nie obciążył pozwanej kosztami postępowania odwoławczego poniesionymi przez powoda. Sąd Okręgowy kierował się tożsamymi przesłankami jak Sąd I instancji.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 z dnia 22 października 2015 r. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Sąd Okręgowy pominął przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, uznając je za niekonstytucyjne – różnicujące bez uzasadnionych podstaw stawki wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu i pełnomocnika z wyboru.

Ryszard Małecki